

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 11. júna 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Elektronické komunikačné siete a služby — Smernica 2002/22/ES — Články 4, 9, 13 a 32 — Závazky univerzálnej služby a záväzky sociálnej služby — Poskytovanie prístupu na pevnom mieste a poskytovanie telefónnych služieb — Prijateľnosť taríf — Osobitné voľby tarify — Financovanie záväzkov univerzálnej služby — Doplnkové povinné služby — Mobilné komunikačné služby a/alebo predplatený prístup k internetu“

Vo veci C-1/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Grondwettelijk Hof (Belgicko) z 19. decembra 2013 a doručený Súdnemu dvoru 2. januára 2014, ktorý súvisí s konaním:

Base Company NV, predtým KPN Group Belgium NV,

Mobistar NV

proti

Ministerraad,

za účasti:

Belgacom NV,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory M. Ilešič, sudcovia A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas (spravodajca) a C. G. Fernlund,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 12. novembra 2014,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Base Company NV a Mobistar NV, v zastúpení: T. De Cordier a E. Taelman, advocaten,
- belgická vláda, v zastúpení: J. Van Holm a M. Jacobs, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci S. Depré a D. Schrijvers, advocaten,

* Jazyk konania: holandčina.

- Európsky parlament, v zastúpení: R. van de Westelaken a J. Rodrigues, splnomocnení zástupcovia,
- Rada Európskej únie, v zastúpení: I. Šulce, K. Michoel a J. Herrmann, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: L. Nicolae, G. Braun, F. Wilman a P.-J. Loewenthal, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 29. januára 2015,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 9 a 32 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES zo 7. marca 2002 o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (smernica univerzálnej služby) (Ú. v. ES L 108, s. 51; Mím. vyd. 13/029, s. 367), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 337, s. 11, ďalej len „smernica univerzálnej služby“), ako aj platnosti smernice univerzálnej služby so zreteľom na zásadu rovnosti, ako je uvedená v článku 20 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konania, ktorého účastníkmi sú Base Company NV (ďalej len „Base Company“) a Mobistar NV (ďalej len „Mobistar“) a Ministerraad (Rada ministrov) vo veci žaloby o neplatnosť ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré operátorom poskytujúcim spotrebiteľom mobilné komunikačné služby a/alebo predplatený prístup k internetu ukladajú povinnosť prispievať na financovanie čistých nákladov na tieto služby.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Podľa odôvodnení 4, 8, 25 a 46 smernice univerzálnej služby:
  - „(4) zabezpečenie univerzálnej služby (t. z. poskytovanie vymedzeného minimálneho súboru služieb koncovým užívateľom za prijateľné ceny) môže zahŕňať poskytovanie niektorej služby niektorým koncovým užívateľom za ceny, ktoré sa odchyľujú od cien vyplývajúcich z bežných trhových podmienok. ...
  - ...
  - (8) základnou požiadavkou univerzálnej služby je na požiadanie poskytnúť užívateľom spojenie s verejnou telefónnou sieťou v pevnom mieste za prijateľnú cenu. ...
  - ...
  - (25) ... členské štáty nesmú povoliť [uložiť – *neoficiálny preklad*] účastníkom trhu finančné príspevky vzťahujúce sa k opatreniam, ktoré nie sú časťou záväzkov univerzálnej služby. Jednotlivé členské štáty majú naďalej voľnosť pri ukladaní osobitných opatrení (mimo rozsahu záväzkov univerzálnej služby) a ich financovaní v súlade s právom spoločenstva, nie však pomocou príspevkov účastníkov trhu.
  - ...

(46) keď sa členský štát snaží zabezpečiť poskytovanie iných špecifických služieb na svojom území, také povinnosti by mal implementovať na báze nákladovej efektívnosti a mimo rozsahu záväzkov univerzálnej služby. ...“

4 Článok 1 ods. 2 tejto smernice stanovuje:

„Táto smernica zakladá práva koncových užívateľov a zodpovedajúce povinnosti podnikov poskytujúcich verejne dostupné elektronické komunikačné siete a služby. So zreteľom na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby v prostredí otvorených a konkurenčných trhov táto smernica vymedzuje minimálny súbor služieb špecifikovanej kvality, ku ktorým majú všetci koncoví užívatelia prístup za prijateľné ceny, na základe špecifických vnútroštátnych podmienok, bez deformácie hospodárskej súťaže. Táto smernica stanovuje aj povinnosti z hľadiska poskytovania určitých povinných služieb.“

5 V kapitole II uvedenej smernice s názvom „Záväzky univerzálnej služby vrátane sociálnych záväzkov“ sú uvedené články 3 až 9 tejto smernice týkajúce sa dostupnosti univerzálnej služby (článok 3), zabezpečenia prístupu na pevnom mieste a poskytovania telefónnych služieb (článok 4), informačných služieb a zoznamov účastníkov (článok 5), verejných telefónov na mince a karty (článok 6), opatrení pre užívateľov so zdravotným postihnutím (článok 7), modalít týkajúcich sa určenia podnikov povinných poskytovať univerzálnu službu (článok 8) a možnosti vyžadovať, aby určené podniky poskytovali spotrebiteľom tarifnú voľbu alebo tarifné balíky, ktoré sa líšia od taríf poskytovaných za bežných komerčných podmienok, a najmä aby zabezpečili, že spotrebiteľom s nízkym príjmom alebo s osobitnými sociálnymi potrebami sa nebude brániť v prístupe k službám uvedeným v kapitole II tejto smernice (článok 9).

6 Podľa článku 3 ods. 1 smernice univerzálnej služby nazvaného „Dostupnosť univerzálnej služby“:

„Členské štáty zabezpečia, aby na ich území boli služby stanovené v tejto kapitole v špecifikovanej kvalite sprístupnené pre všetkých koncových užívateľov nezávisle na geografickej polohe a na základe špecifických vnútroštátnych podmienok, za prijateľné ceny.“

7 Článok 4 tejto smernice s názvom „Zabezpečenie prístupu na pevnom mieste a poskytovanie telefónnych služieb“ stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby všetkým odôvodneným žiadosťiam o pripojenie na pevnom mieste k verejnej komunikačnej sieti vyhovel aspoň jeden podnik.“

2. Poskytované pripojenie umožňuje podporu hlasovej, telefaxovej a dátovej komunikácie s rýchlou prenosu dát, ktorá je dostatočná na to, aby umožnila funkčný prístup k internetu, berúc do úvahy prevládajúce technológie používané väčšinou účastníkov a technickú uskutočniteľnosť.

3. Členské štáty zabezpečia, aby všetkým odôvodneným žiadosťiam o poskytnutie telefónnej služby, ktorá je verejne dostupná v rámci sieťového pripojenia uvedeného v odseku 1 a ktorá umožňuje vytváranie a prijímanie vnútroštátnych a medzinárodných volaní, vyhovel aspoň jeden podnik.“

8 Článok 9 ods. 1 až 3 uvedenej smernice, nazvaný „Prijateľnosť taríf“, znie:

„1. Národné regulačné orgány monitorujú vývoj a úroveň maloobchodných taríf služieb uvedených v článkoch 4 až 7, ktoré spadajú pod povinnosti univerzálnej služby a buď ich poskytujú určené podniky, alebo v prípade, že v súvislosti s predmetnými službami nie sú určené žiadne podniky, sú dostupné na trhu, a to najmä vo vzťahu k vnútroštátnym spotrebiteľským cenám a príjmom.“

2. Členské štáty môžu na základe vnútroštátnych podmienok vyžadovať, aby určené podniky poskytovali spotrebiteľom tarifnú voľbu alebo tarifné balíky, ktoré sa líšia od taríf poskytovaných za bežných komerčných podmienok, a najmä aby zabezpečili, že spotrebiteľom s nízkym príjmom alebo s osobitnými sociálnymi potrebami sa nebude brániť v prístupe k sieti uvedenej v článku 4 ods. 1 alebo v používaní služieb uvedených v článku 4 ods. 3 a v článkoch 5, 6 a 7, ktoré patria do povinnosti univerzálnej služby a ktoré poskytujú určené podniky.

3. Členské štáty môžu, okrem ustanovení pre určené podniky, týkajúcich sa umožnenia osobitnej tarifnej voľby alebo dodržania cenových limitov, alebo geografických priemerov, alebo iných podobných systémov zabezpečiť, aby sa poskytla podpora spotrebiteľom s nízkym príjmom alebo špecifickými sociálnymi potrebami.“

- 9 Článok 12 tejto smernice stanovuje modalities týkajúce sa kalkulácie čistých nákladov univerzálnej služby, ktoré majú národné regulačné orgány určiť v prípade, že usúdia, že poskytovanie univerzálnej služby môže predstavovať nespravodlivé zaťaženie podnikov určených na jej poskytnutie.
- 10 Podľa článku 13 ods. 1 smernice univerzálnej služby s názvom „Financovanie záväzkov univerzálnej služby“:

„Ak na základe kalkulácie čistých nákladov uvedených v článku 12 národný regulačný orgán zistí, že podnik znáša neprimerané zaťaženie, členské štáty na žiadosť určeného podniku rozhodnú o:

...

b) rozdelení čistých nákladov záväzkov univerzálnej služby medzi poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb.“

- 11 Článok 32 tejto smernice s názvom „Doplnkové povinné služby“ stanovuje:

„Členské štáty môžu rozhodnúť o sprístupnení doplnkových služieb k službám, poskytovaným v rámci záväzkov univerzálnej služby a vymedzeným v kapitole II, ktoré budú verejne dostupné na ich území no bez toho, aby mohol byť predpísaný akýkoľvek kompenzačný mechanizmus zahŕňajúci špecifické podniky.“

- 12 Podľa článku 2 písm. j) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica) (Ú. v. EŠ L 108, s. 33; Mim. vyd. 13/029, s. 349), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/140/ES z 25. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 337, s. 37, ďalej len „rámcová smernica“), na účely tejto smernice:

„univerzálna služba“ znamená minimálny súbor služieb definovaný v smernici [univerzálnej služby] stanovenej kvality, ktorý je dostupný pre všetkých užívateľov za prijateľnú cenu bez ohľadu na ich geografickú polohu a s ohľadom na špecifické národné podmienky“.

Belgické právo

- 13 Článok 74 zákona z 13. júna 2005 o elektronických komunikáciách (*Belgisch Staatsblad* z 20. júna 2005, s. 28070, ďalej len „zákon z 13. júna 2005“), zmenený a doplnený článkom 50 zákona z 10. júla 2012 o rozličných ustanoveniach v oblasti elektronických komunikácií (*Belgisch Staatsblad* z 25. júla 2012, s. 40969, ďalej len „zákon z 10. júla 2012“), znie:

„1. Sociálna zložka univerzálnej služby spočíva v poskytovaní osobitných tarifných podmienok určitým skupinám užívateľov každým operátorom uvedeným v paragrafoch 2 a 3, ktorý poskytuje spotrebiteľom verejnú elektronickú komunikačnú službu.

...

2. Operátori, ktorí poskytujú spotrebiteľom verejnú elektronickú komunikačnú službu a ktorých obrat v oblasti verejných elektronických komunikačných služieb presahuje 50 miliónov eur, poskytujú sociálnu zložku univerzálnej služby uvedenú v ods. 1.

...

3. Operátori, ktorí poskytujú spotrebiteľom verejnú elektronickú komunikačnú službu s obratom v oblasti verejných elektronických komunikačných služieb 50 miliónov eur alebo menej a ktorí Inštitútu [Belgický inštitút pôšt a telekomunikácií; ďalej len ‚Inštitút‘] oznámia, či budú poskytovať sociálnu zložku univerzálnej služby uvedenú v odseku 1 v pevnej alebo v mobilnej terestriálnej telefónnej sieti, alebo v oboch sieťach, poskytujú takúto zložku na obdobie piatich rokov.

...“

- 14 Článok 74/1 zákona z 13. júna 2005, ktorý bol do uvedeného zákona vložený článkom 51 zákona z 10. júla 2012, znie:

„1. Ak Inštitút usúdi, že poskytovanie sociálnej zložky môže pre poskytovateľa predstavovať nespravodlivé zaťaženie, vyžiada si od každého poskytovateľa sociálnych taríf oznámenie informácií uvedených v odseku 2 a vypočíta čisté náklady.

2. Poskytovatelia sociálnych taríf oznámia Inštitútu spôsobom určeným v článku 137 ods. 2 najneskôr 1. augusta kalendárneho roka nasledujúceho po zohľadňovanom roku indexovanú sumu odhadovaných nákladov za zohľadňovaný rok, vypočítanú na základe metódy výpočtu definovanej v prílohe.

...

3. Inštitút konštatuje v prípade každého dotknutého poskytovateľa existenciu nespravodlivého zaťaženia, ak poskytovanie sociálnej zložky univerzálnej služby, pokiaľ ide o schopnosť poskytovateľa znášať ho vzhľadom na súhrn jeho vlastností, najmä na úroveň jeho vybavenia, na jeho ekonomickú a finančnú situáciu, ako aj na jeho podiel na trhu verejných elektronických komunikačných služieb, je nadmerné.

4. Zriaďuje sa fond pre univerzálnu službu, ktorý má v oblasti sociálnych taríf odškodniť poskytovateľov sociálnych taríf, pre ktorých poskytovanie sociálnej zložky univerzálnej služby predstavuje nespravodlivé zaťaženie a ktorí na tento účel podali žiadosť na Inštitút. Odškodnenie zodpovedá čistým nákladom, ktoré znášal operátor, pre ktorého predstavuje poskytovanie sociálnej zložky univerzálnej služby nespravodlivé zaťaženie. Fond má právnu subjektivitu a spravuje ho Inštitút.

Fond svoje prostriedky získava z príspevkov operátorov poskytujúcich sociálnu zložku univerzálnej služby.

Príspevky sa vypočítavajú vzhľadom na ich obrat v oblasti verejných elektronických komunikačných služieb.

Zohľadnený obrat zodpovedá obratu pred zdanením, ktorý je docielený poskytovaním verejných elektronických komunikačných služieb na vnútroštátnom území podľa článku 95 ods. 2.

Náklady na správu fondu sa skladajú zo všetkých nákladov na prevádzkovanie fondu; patria sem aj náklady, ktoré sú spojené s určením modelu nákladov spočívajúceho na fiktívnom efektívnom operátorovi, vždy podľa druhu elektronickej komunikačnej siete, v ktorej je sociálna zložka univerzálnej služby poskytovaná. Kráľovským nariadením schváleným v Rade ministrov sa určí maximálna výška nákladov na správu fondu.

Náklady na správu fondu znášajú operátori uvedení v pododseku 2 v pomere podľa ich obratu uvedenému v pododseku 3.

5. Fungovanie tohto mechanizmu upraví kráľovské nariadenie schválené v Rade ministrov, po predložení stanoviska Inštitútu.“

- 15 Podľa článku 146 druhého odseku zákona z 10. júla 2012 nadobúda článok 51 zákona z 13. júna 2005 účinnosť „od 30. júna 2005“.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 16 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že belgický zákonodarca predovšetkým v dôsledku rozsudkov Komisia/Belgicko (C-222/08, EU:C:2010:583) a Base a i. (C-389/08, EU:C:2010:584) prijal zákon z 10. júla 2012, aby zmenil mechanizmus financovania poskytovania univerzálnej služby, najmä pokiaľ ide o sociálne telefónne tarify uvedené v zákone z 25. apríla 2007 o rozličných ustanoveniach (IV) (*Belgisch Staatsblad* z 8. mája 2007, s. 25103), ktorým bol zmenený a vyložený zákon z 13. júna 2005.
- 17 Dve spoločnosti Base Company a Mobistar, ktoré sú operátormi poskytujúcimi služby elektronických komunikácií v Belgicku, podali 28. januára 2013 na vnútroštátny súd žalobu o neplatnosť článkov 50, 51 a 146 zákona z 10. júla 2012, ktoré stanovujú mechanizmus financovania odvetvia a vyžadujú, aby operátori, ktorých obrat dosahuje alebo prevyšuje prahové hodnoty stanovené týmto zákonom, prispievali na financovanie čistých nákladov vyplývajúcich z ponuky mobilných komunikačných služieb a/alebo predplateného prístupu k internetu ako „sociálnej zložky univerzálnej služby“, ktorá v zmysle uvedeného zákona spočíva v poskytovaní osobitných tarifných podmienok niektorým kategóriám príjemcov.
- 18 Base Company a Mobistar na podporu svojej žaloby uvádzajú najmä skutočnosť, že tieto ustanovenia nie sú v súlade s článkami 10 a 11 Ústavy v spojení s jej článkami 170 a 172, ani s článkami 9 a 32 smernice univerzálnej služby.
- 19 Base Company a Mobistar sa domnievajú, že povinnosť prispievať na financovanie čistých nákladov prameňiacich z poskytovania mobilných komunikačných služieb a/alebo predplateného prístupu k internetu, ktorá im je uložená od zmien vykonaných zákonom z 10. júla 2012, je v rozpore s právom Únie. Uvedené podniky zastávajú názor, že sú diskriminované v porovnaní s platiteľmi dane, ktorí nemusia platiť príspevky založené na ustanoveniach vnútroštátneho práva, ktoré sú v rozpore s právom Únie.
- 20 Vnútroštátny súd uvádza, že článok 74/1 zákona z 13. júna 2005 v znení vloženom článkom 51 zákona z 10. júla 2012 zriadil „fond pre univerzálnu službu v oblasti sociálnych taríf“, ktorý má odškodniť poskytovateľov sociálnych taríf, pre ktorých poskytovanie sociálnej zložky univerzálnej služby

predstavuje nespravodlivé zaťaženie. Tento fond financujú operátori poskytujúci túto sociálnu zložku, ako aj operátori ponúkajúci mobilné komunikačné služby a/alebo predplatený prístup k internetu. Uvedený súd spresňuje, že zavedením tohto mechanizmu financovania belgický zákonodarca využil možnosť stanovenú v článku 13 ods. 1 písm. b) smernice univerzálnej služby.

- 21 Vnútroštátny súd si kladie otázku zlučiteľnosti ustanovení zákona z 10. júla 2012 so smernicou univerzálnej služby, pretože sa domnieva, že konkrétne z článku 9 tejto smernice vyplýva, že „hlasová, telefaxová a dátová komunikácia s rýchlou prenosu dát, ktorá je dostatočná na to, aby umožnila funkčný prístup k internetu“ stanovená v článku 4 ods. 2 uvedenej smernice sú vylúčené zo sociálnej zložky univerzálnej služby. Uvedený súd uvádza, že článok 32 tejto smernice stanovuje, že členské štáty môžu rozhodnúť o sprístupnení doplnkových povinných služieb k službám, poskytovaným v rámci záväzkov univerzálnej služby, ale bez možnosti predpísania akéhokoľvek kompenzačného mechanizmu zapájajúceho operátorov.
- 22 Vnútroštátny súd okrem toho uvádza, že v konaní pred týmto súdom Ministerraad spresnila, že pri zavedení súboru univerzálnych služieb zákonom z 10. júla 2012 sa zohľadnilo, že článok 9 ods. 3 smernice „univerzálnej služby“ umožňuje poskytnúť podporu spotrebiteľom vzťahujúcu sa na iné služby než tie, ktoré sú uvedené v článkoch 4 až 7 uvedenej smernice, vrátane mobilných komunikačných služieb alebo predplateného prístupu k internetu.
- 23 Za týchto podmienok Grondwettelijk Hof rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa smernica univerzálnej služby, najmä jej články 9 a 32, vykladať v tom zmysle, že sociálne tarify univerzálnej služby, ako aj kompenzačný mechanizmus v zmysle článku 13 ods. 1 písm. b) smernice univerzálnej služby sa vzťahujú nielen na elektronickú komunikáciu prostredníctvom telefónneho pripojenia k verejnej elektronickej komunikačnej sieti na pevnom mieste, ale aj na elektronickú komunikáciu prostredníctvom mobilných komunikačných služieb a/alebo predplatených služieb internetu?
  2. Má sa článok 9 ods. 3 smernice univerzálnej služby vykladať v tom zmysle, že členským štátom umožňuje ponúkať osobitnú tarifnú voľbu v prípade iných služieb, než tých, ktoré sú uvedené v článku 9 ods. 2 tejto smernice?
  3. V prípade zápornej odpovede na prvú a druhú otázku, sú príslušné ustanovenia smernice univerzálnej služby zlučiteľné so zásadou rovnosti, tak ako je zakotvená okrem iného v článku 20 Charty?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej otázke

- 24 Svojou prvou a druhou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa smernica univerzálnych služieb má vykladať v tom zmysle, že osobitné sadzby stanovené v článku 9 tejto smernice a mechanizmus financovania upravený v článku 13 ods. 1 písm. b) tejto smernice sa uplatnia na mobilné komunikačné služby a/alebo predplatený prístup k internetu.
- 25 Treba uviesť, že podľa článku 1 ods. 2 smernice univerzálnej služby predmetom tejto smernice je vymedziť, ako stanovuje článok 2 písm. j) rámcovej smernice, minimálny súbor služieb špecifikovanej kvality, ku ktorým majú všetci koncoví užívatelia prístup za prijateľné ceny, na základe špecifických vnútroštátnych podmienok, bez deformácie hospodárskej súťaže. Tento súbor minimálnych univerzálnych služieb je vymedzený v kapitole II smernice univerzálnej služby.

- 26 Podľa článku 3 ods. 1 smernice univerzálnej služby členské štáty musia zabezpečiť, aby na ich území boli služby stanovené v kapitole II v špecifikovanej kvalite sprístupnené všetkým koncovým užívateľom nezávisle na geografickej polohe a na základe špecifických vnútroštátnych podmienok za prijateľné ceny.
- 27 Odôvodnenie 4 tejto smernice uvádza, že zabezpečenie univerzálnej služby môže zahŕňať poskytovanie niektorých služieb niektorým koncovým užívateľom za ceny, ktoré sa odchyľujú od cien vyplývajúcich z obvyklých trhových podmienok.
- 28 Podľa článku 9 ods. 1 a 2 uvedenej smernice členské štáty môžu vyžadovať, aby určené podniky na poskytovanie univerzálnej služby poskytovali spotrebiteľom tarifnú voľbu alebo tarifné balíky, ktoré sa líšia od taríf poskytovaných za bežných komerčných podmienok, a najmä aby zabezpečili, že spotrebiteľom s nízkym príjmom alebo s osobitnými sociálnymi potrebami sa nebude brániť v prístupe k minimálnemu súboru služieb uvedenom v článkoch 4 až 7 tejto smernice.
- 29 Z článku 9 ods. 3 smernice univerzálnej služby vyplýva, že, okrem ustanovení, že podniky určené na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby sú povinné uplatňovať osobitnú tarifnú voľbu alebo dodržiavať cenové limity, alebo geografické priemery, alebo iné podobné mechanizmy, členské štáty môžu zabezpečiť, aby sa poskytla podpora spotrebiteľom s nízkym príjmom alebo špecifickými sociálnymi potrebami.
- 30 Pokiaľ ide o článok 13 ods. 1 písm. b) smernice univerzálnej služby, tento stanovuje, že ak na základe kalkulácie čistých nákladov uvedených v článku 12 národný regulačný orgán zistí, že určený podnik na zabezpečenie záväzkov univerzálnej služby uvedených v článkoch 3 až 10 uvedenej smernice znáša nespravodlivé zaťaženie, členské štáty na žiadosť určeného podniku rozhodnú o rozdelení čistých nákladov týchto záväzkov univerzálnej služby medzi poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb.
- 31 Z týchto ustanovení ako celku vyplýva, že osobitné tarify stanovené v článku 9 a mechanizmus financovania upravený v článku 13 ods. 1 písm. b) smernice univerzálnej služby sa uplatnia len na univerzálne služby uvedené v kapitole II tejto smernice.
- 32 Za týchto podmienok je potrebné overiť, či mobilné komunikačné služby a predplatený prístup k internetu sú súčasťou záväzkov univerzálnej služby upravených v uvedenej kapitole.
- 33 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 4 ods. 1 a 2 smernice univerzálnej služby s názvom „Zabezpečenie prístupu na pevnom mieste a poskytovanie telefónnych služieb“ stanovuje, že pripojenie na pevnom mieste k verejnej komunikačnej sieti má umožňovať podporu hlasovej, telefaxovej a dátovej komunikácie s rýchlou prenosu dát, ktorá je dostatočná na to, aby umožnila funkčný prístup k internetu. Odsek 3 tohto článku spresňuje, že členské štáty zabezpečia, aby všetkým odôvodneným žiadostiam o poskytnutie telefónnej služby, ktorá je verejne dostupná v rámci sieťového pripojenia na pevnom mieste k verejnej komunikačnej sieti a ktorá umožňuje uskutočnenie a prijímanie vnútroštátnych a medzinárodných volaní, vyhovel aspoň jeden podnik.
- 34 Tak nadpis, ako aj znenie článku 4 smernice univerzálnej služby výslovne stanovujú povinnosť členských štátov zabezpečiť pripojenie k verejnej komunikačnej sieti na pevnom mieste.
- 35 Táto povinnosť vyplýva aj z odôvodnenia 8 tejto smernice, ktoré uvádza, že základnou požiadavkou univerzálnej služby je na požiadanie poskytnúť užívateľom spojenie s verejnou telefónnou sieťou na pevnom mieste za prijateľnú cenu.
- 36 Treba však konštatovať, že slovné spojenie „na pevnom mieste“ je opakom výrazu „mobilný“.

- 37 V dôsledku toho treba konštatovať, ako to uviedol generálny advokát v bode 46 svojich návrhov, že mobilné komunikačné služby sú už podľa definície vylúčené z minimálneho súboru definovaného v kapitole II smernice univerzálnej služby, pretože ich poskytovanie nepredpokladá prístup a pripojenie k verejnej komunikačnej sieti na pevnom mieste. Tak isto treba usudzovať, že predplatený prístup k internetu prostredníctvom mobilných komunikačných služieb nie je súčasťou tohto minimálneho súboru. Predplatený prístup k internetu je naopak zahrnutý do tohto súboru, pokiaľ jeho poskytovanie predpokladá pripojenie k internetu na pevnom mieste.
- 38 Ďalej treba pripomenúť, že článok 32 smernice univerzálnej služby stanovuje, že členské štáty môžu rozhodnúť o sprístupnení doplnkových služieb k službám, poskytovaným v rámci záväzkov univerzálnej služby a vymedzeným v kapitole II, ktoré budú verejne dostupné na ich území.
- 39 V tejto súvislosti odôvodnenia 25 a 46 smernice univerzálnej služby uvádzajú, že členské štáty majú naďalej voľnosť pri ukladaní osobitných opatrení na báze nákladovej efektívnosti a mimo rozsahu záväzkov univerzálnej služby.
- 40 V dôsledku toho členské štáty môžu považovať mobilné komunikačné služby vrátane predplateného prístupu k internetu prostredníctvom mobilných komunikačných služieb za povinné doplnkové služby v zmysle článku 32 smernice univerzálnej služby.
- 41 Podľa tohto článku však platí, že pokiaľ sa členské štáty rozhodnú o sprístupnení doplnkových povinných služieb, ktoré budú verejne dostupné na ich území, nemôže byť predpísaný akýkoľvek kompenzačný mechanizmus financovania týchto služieb, na ktorom by sa podieľali určité podniky. Preto sa mechanizmus financovania upravený v článku 13 ods. 1 písm. b) smernice univerzálnej služby nemôže rozšíriť na také služby.
- 42 Ako uvádza odôvodnenie 25 smernice univerzálnej služby členské štáty nesmú ukladať účastníkom trhu finančné príspevky vzťahujúce sa na opatrenia, ktoré nespádajú do záväzkov univerzálnej služby. Jednotlivé členské štáty majú naďalej voľnosť pri financovaní osobitných opatrení v súlade s právom Únie, nie však prostredníctvom príspevkov pochádzajúcich od účastníkov trhu.
- 43 Vzhľadom na uvedené úvahy treba na prvú a druhú otázku odpovedať tak, že smernica univerzálnych služieb sa má vykladať v tom zmysle, že osobitné tarify stanovené v článku 9 a mechanizmus financovania upravený v článku 13 ods. 1 písm. b) smernice univerzálnej služby sa uplatnia na predplatený prístup k internetu, ktorý vyžaduje pripojenie k internetu na pevnom mieste, ale nie na mobilné komunikačné služby vrátane predplateného prístupu k internetu poskytovaného prostredníctvom uvedených mobilných komunikačných služieb. Pokiaľ sú tieto služby verejne prístupné na vnútroštátnom území ako „doplnkové povinné služby“ v zmysle článku 32 smernice univerzálnej služby, ich financovanie nemôže byť vo vnútroštátnom práve zabezpečené mechanizmom, na ktorom by sa podieľali určité podniky.

O tretej otázke

- 44 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či v prípade zápornej odpovede na prvú a druhú otázku sú ustanovenia článku 9 a článku 13 ods. 1 písm. b) smernice univerzálnej služby platné z hľadiska zásady rovnosti, tak ako je zakotvená v článku 20 Charty.
- 45 Je potrebné pripomenúť, že ak sa pred vnútroštátnym súdom namieta otázka platnosti aktu prijatého inštitúciami Únie, je záležitosťou tohto súdu zväziť, či rozhodnutie o tom je pre vyhlásenie jeho rozsudku potrebné, a teda požiadať Súdny dvor, aby rozhodol o tejto otázke. Vzhľadom na to, že sa otázky položené vnútroštátnym súdom týkajú platnosti právneho predpisu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (uznesenie Adiamix, C-368/12, EU:C:2013:257, bod 16 a citovaná judikatúra).

- 46 Z ducha spolupráce, v ktorom sa má niesť prejudiciálne konanie, však vyplýva, že je nevyhnutné, aby vnútroštátny súd vo svojom rozhodnutí o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania uviedol presné dôvody, pre ktoré sa domnieva, že odpoveď na jeho otázky týkajúce sa výkladu alebo platnosti určitých ustanovení práva Únie je nevyhnutná na vyriešenie sporu (uznesenie Adiamix, C-368/12, EU:C:2013:257, bod 21 a citovaná judikatúra).
- 47 V tomto kontexte je dôležité, aby vnútroštátny súd najmä uviedol konkrétne dôvody, ktoré ho viedli k otázke o platnosti určitých ustanovení práva Únie, a uviedol dôvody neplatnosti, ktoré v dôsledku toho možno podľa jeho názoru uplatniť (uznesenie Adiamix, C-368/12, EU:C:2013:257, bod 22 a citovaná judikatúra).
- 48 V tejto súvislosti treba tiež zdôrazniť, že ako vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, informácie obsiahnuté v návrhu na začatie prejudiciálneho konania neslúžia iba na to, aby Súdnemu dvoru umožnili poskytnúť užitočné odpovede, ale tiež na to, aby vládam členských štátov, ako aj ďalším dotknutým stranám bola poskytnutá možnosť podať pripomienky v súlade s článkom 23 Štatútu Súdneho dvora. Súdnemu dvoru prináleží dbať na to, aby táto možnosť bola zaručená, lebo podľa tohto ustanovenia sa oznamujú dotknutým osobám iba návrhy na začatie prejudiciálneho konania doplnené o preklad do úradného jazyka každého členského štátu, s výnimkou vnútroštátneho spisu, ktorý Súdnemu dvoru prípadne predložil vnútroštátny súd (uznesenie Adiamix, C-368/12, EU:C:2013:257, bod 24 a citovaná judikatúra).
- 49 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania neposkytol informácie alebo vysvetlenia týkajúce sa skutkových alebo právnych okolností, ktoré by mohli charakterizovať porušenie zásady rovnosti zakotvenej v článku 20 Charty, ani neuviedol dôvody, ktoré ho viedli k pochybnostiam o platnosti článku 9 a článku 13 ods. 1 písm. b) smernice univerzálnej služby.
- 50 Za týchto podmienok Súdny dvor nemá k dispozícii skutkové a právne okolnosti na to, aby mohol poskytnúť užitočnú odpoveď na otázku, ktorá mu bola položená.
- 51 Z toho vyplýva, že tretia otázka je neprípustná.

O trovách

- 52 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES zo 7. marca 2002 o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (smernica univerzálnej služby), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009, sa má vykladať v tom zmysle, že osobitné tarify stanovené v článku 9 a mechanizmus financovania upravený v článku 13 ods. 1 písm. b) tejto smernice sa uplatnia na predplatený prístup k internetu, ktorý vyžaduje pripojenie k internetu na pevnom mieste, ale nie na mobilné komunikačné služby vrátane predplateného prístupu k internetu poskytovaného prostredníctvom uvedených mobilných komunikačných služieb. Pokiaľ sú tieto služby verejne prístupné na vnútroštátnom území ako „doplňkové povinné služby“ v zmysle

článku 32 smernice 2002/22, zmenenej a doplnenej smernicou 2009/136, ich financovanie nemôže byť vo vnútroštátnom práve zabezpečené mechanizmom, na ktorom by sa podieľali určité podniky.

Podpisy